Załącznik nr 6 Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z EFS+

Załącznik opracowany na podstawie załącznika nr 2 do **Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.**

Jednym ze wskaźników rezultatu bezpośredniego w programach współfinansowanych z EFS+ w perspektywie finansowej 2021-2027 jest - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. Jest to wskaźnik wspólny, który obowiązkowo monitorowany jest we wszystkich projektach EFS+.

Jest to również wskaźnik w obszarze interwencji EFS+ stosowany w celu szczegółowym k, w którym zaplanowano wsparcie szkoleniowe w ramach realizowanych Programów profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu (Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu).

W przypadku takich projektów EFS+, w których wskaźnik ten jest wymagany do osiągnięcia, brak jego realizacji może skutkować niekwalifikowalnością w związku z zastosowaniem reguły proporcjonalności. Istotne jest więc, aby Beneficjenci i instytucje uczestniczące w systemie wdrażania EFS+ wiedzieli, jak należy interpretować wskaźnik dotyczący uzyskiwania kwalifikacji w projektach EFS+.

Materiał został przygotowany na podstawie *Raportu Referencyjnego. Odniesienie Polskiej Ramy Kwalifikacji na rzecz uczenia się przez całe życie do europejskiej ramy kwalifikacji,* opracowanego przez Instytut Badań Edukacyjnych oraz ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606), zwanej dalej „ustawą o ZSK".

Materiał jest interpretacją Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) i jego rolą jest wyjaśnienie, w jaki sposób mierzyć wskaźniki EFS+ dotyczące uzyskiwania kwalifikacji.

ZSK obejmuje **kwalifikacje pełne** (które mogą być nadawane wyłącznie przez szkoły i uczelnie) oraz **kwalifikacje cząstkowe**. Kwalifikacje pełne oraz kwalifikacje cząstkowe w zawodach szkolnictwa branżowego są włączone do ZSK z mocy ustawy. Pozostałe

kwalifikacje cząstkowe (tj. kwalifikacje uregulowane, kwalifikacje wolnorynkowe, kwalifikacje sektorowe i kwalifikacje rzemieślnicze) są włączane do ZSK przez ministrów właściwych na wniosek zainteresowanego podmiotu, a w przypadku kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych – decyzją uczelni, instytutów naukowych PAN lub instytutów badawczych.

W porównaniu do kwalifikacji pełnych włączonych do ZSK, w kwalifikacjach cząstkowych zakres wymaganych efektów uczenia się jest węższy.

Kwalifikacje uregulowane to kwalifikacje funkcjonujące na podstawie przepisów prawa, z wyłączeniem przepisów dotyczących systemu edukacji. O włączeniu do ZSK kwalifikacji uregulowanej decyduje minister właściwy dla danej kwalifikacji.

Kwalifikacje wolnorynkowe to kwalifikacje nieuregulowane odrębnymi przepisami. Są włączane do ZSK przez ministrów właściwych w odpowiedzi na potrzeby społeczne lub potrzeby rynku pracy. Certyfikaty kwalifikacji wolnorynkowych nadają podmioty prowadzące działalność gospodarczą, którym zostało nadane uprawnienie do certyfikowania danej kwalifikacji wolnorynkowej.

Kwalifikacje sektorowe to kwalifikacje o charakterze zawodowym nieuregulowane odrębnymi przepisami. Są włączane do ZSK przez ministrów właściwych w odpowiedzi na potrzeby danej branży lub sektora. Certyfikaty kwalifikacji sektorowych nadają podmioty prowadzące działalność statutową w obszarze danej branży lub sektora, którym zostało nadane uprawnienie do certyfikowania danej kwalifikacji sektorowej.

Kwalifikacje rzemieślnicze to kwalifikacje nadawane przez izby rzemieślnicze po przeprowadzeniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle. Dokumentami potwierdzającymi nadanie kwalifikacji rzemieślniczej są dyplomy mistrza i świadectwa czeladnicze.

Tym, co wyróżnia kwalifikacje włączone do ZSK, jest przypisany do nich poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji, który umożliwia porównywanie ich z kwalifikacjami uzyskiwanymi w innych krajach poprzez odniesienie do Europejskiej Ramy Kwalifikacji i dzięki temu zwiększa ich rozpoznawalność w przestrzeni międzynarodowej.

W związku z szerszym rozumieniem pojęcia „kwalifikacje” przez Komisję Europejską[1], niż pojęcie używane na gruncie polskim, **do wskaźnika wliczane są również osoby, które w wyniku realizacji projektu nabyły kompetencje** - pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w pkt 4 poniżej. Niemniej, w celu uproszczenia nazwy wskaźnika i zastosowania terminologii określonej przez KE dla wskaźników wspólnych, w nazwie wskaźnika wykorzystuje się tylko pojęcie „kwalifikacji”.

1) Pojęcie kwalifikacji w kontekście Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

W kontekście Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, **kwalifikacja** to określony zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w drodze edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez instytucję uprawnioną do certyfikowania.

Zgodność z ustalonymi wymaganiami oznacza, że wymagania dotyczące efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), składających się na daną kwalifikację opisane są w języku efektów uczenia się. Ponadto, dla kwalifikacji powinny być również określone wymagania dotyczące walidacji, a proces nadawania kwalifikacji (walidacji i certyfikowania) powinien być objęty zasadami zapewniania jakości.

Opisanie kwalifikacji za pomocą **efektów uczenia się** jest ważne z kilku powodów. Po pierwsze, pozwala w przejrzysty sposób przedstawić wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osób posiadających kwalifikację. Stanowi więc cenne źródło informacji dla osób planujących swoją ścieżkę rozwoju osobistego i zawodowego oraz dla pracodawców. Po drugie, podejście oparte na efektach uczenia się w centrum uwagi stawia osiągnięcia osób uczących się. Dzięki temu każda osoba – niezależnie od miejsca uczenia się i czasu poświęconego na uczenie się – może formalnie potwierdzić swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne oraz przygotowanie

[1] Zgodnie z roboczym dokumentem Komisji Europejskiej *Programming period 2021-2027. Common indicators toolbox* (wersja z października 2021 r.)**,** kwalifikacje należy rozumieć jako formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy podmiot uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy.

do podejmowania określonych zadań. Po trzecie, rozwiązanie to umożliwia odniesienie kwalifikacji do jednego z ośmiu poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, a za jej pośrednictwem do Europejskiej Ramy Kwalifikacji. Ułatwia w ten sposób porównywanie ze sobą kwalifikacji funkcjonujących na krajowym i międzynarodowym rynku pracy.

Efekty uczenia się dla danej kwalifikacji powinny zostać opisane w sposób zrozumiały dla osób rozpoczynających uczenie się lub chcących potwierdzić posiadaną wiedzę i umiejętności, powinny być konkretne i jednoznaczne oraz możliwe do osiągnięcia. Ponadto, muszą być mierzalne i możliwe do zaobserwowania oraz do zweryfikowania. Podczas formułowania wyrażeń opisujących efekty uczenia się, pomocne jest korzystanie z czasowników opisujących czynności, działania, które potrafi wykonać osoba posiadająca daną kwalifikację.

Tabela 1 Przykłady efektów uczenia się z kwalifikacji pełnych, nadawanych przez szkoły wyższe – włączone do ZSK z mocy prawa

Kwalifikacja	**Źródło informacji nt. kwalifikacji i efektów uczenia się**	**Wybrane efekty uczenia się dla danej kwalifikacji** **Osoba ucząca się:**
Lekarz weterynarii	Program kształcenia na studiach jednolitych magisterskich na kierunku Weterynaria	– opisuje zasady żywienia zwierząt, układa i analizuje dawki pokarmowe – opisuje i wyjaśnia procesy metaboliczne na poziomie molekularnym, komórkowym – wykonuje badania przed- i poubojowe oraz ocenia jakość produktów pochodzenia zwierzęcego
Magister farmacji	Program kształcenia na studiach jednolitych magisterskich na kierunku Farmacja	– opisuje wpływ środków dezynfekujących i antyseptycznych na drobnoustroje – wykorzystuje techniki biologii molekularnej w diagnostyce mikrobiologicznej

Tabela 2 Przykładowe efekty uczenia się i kryteria ich weryfikacji, pochodzące z opisów kwalifikacji cząstkowych wolnorynkowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Kwalifikacja	Źródło informacji nt. kwalifikacji i efektów uczenia się	Wybrane efekty uczenia się	Wybrane kryteria weryfikacji przypisane poszczególnym efektom uczenia się
Pilotowanie imprez turystycznych	Obwieszczenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Pilotowanie imprez turystycznych” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji	Realizuje program imprezy turystycznej	– prezentuje informacje organizacyjne i krajoznawcze adekwatne do programu i planu imprezy turystycznej zgodnie ze sztuką prezentacji i wystąpień publicznych; – prowadzi trasę imprezy turystycznej, stosując techniki pracy dostosowane do uczestników oraz warunków otoczenia; – korzysta z materiałów kartograficznych, urządzeń do nawigacji i systemów nagłośnienia; – komunikuje się z dostawcami usług świadczonych dla organizatora imprezy (np. kierowcami, lokalnymi przewodnikami, pracownikami obiektów noclegowych); – przekazuje dokumenty zgodnie z procedurami organizatora imprezy turystycznej.
Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori	Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Praca z dzieckiem metodą Marii Montessori” do	Charakteryzuje zasady pracy własnej	– wymienia zasady pracy własnej (w tym zasada swobodnego wyboru pomocy, czasu i miejsca pracy, zasada pracy w ciszy, zasada porządku, zasada możliwości współpracy, zasada transferu);

	Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji		– wyjaśnia znaczenie przyjętych zasad w kontekście założeń metody Marii Montessori; – podaje przykłady wprowadzania i realizowania zasad w czasie pracy własnej na podstawie przeprowadzonej obserwacji pracy jednego dziecka, pracy nauczyciela, dynamiki pracy grupy, pracy grupy dzieci z materiałem; – podaje praktyczne rozwiązania wykorzystania i wprowadzania założeń pedagogiki Marii Montessori.
		Charakteryzuje zasady „przygotowanego otoczenia”	– wymienia i objaśnia aspekty przygotowanego otoczenia (aspekt: osobowy, przedmiotowy, strukturalno-dynamiczny); – na podstawie przeprowadzonej obserwacji podaje przykłady organizacji przestrzeni uwzględniające aspekt osobowy i aspekt przedmiotowy w odniesieniu do koncepcji Montessori; – podaje przykład transferu przygotowanego otoczenia na świat zewnętrzny.
Serwis napojów mieszanych i alkoholi	Obwieszczenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Serwis napojów mieszanych i alkoholi” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji	Przygotowuje drobne przekąski	– przygotowuje przykładową zimną przekąskę z dbałością o estetykę serwowania, np. tartinki, koreczki, roladki; – serwuje wybrane przekąski w barze.

Montaż i konserwacja autonomicznych czujek: tlenku węgla, dymu, ciepła i gazu	Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowych dotyczących projektowania, montażu i konserwacji zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz montażu i konserwacji autonomicznych czujek: tlenku węgla, dymu, ciepła i gazu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji	Montuje i konserwuje autonomiczną czujkę tlenku węgla	– sprawdza prawidłowość zamówienia w czasie wizji lokalnej pod względem występujących źródeł zagrożeń; – ustala lokalizację montażu czujek; – przygotowuje czujkę do pracy, w tym przeprowadza test czujki; – montuje czujkę; – instruuje użytkownika o postępowaniu w sytuacji alarmu wywołanego przez czujkę: otwarcie drzwi i okien, ewakuacja, wezwanie pomocy, wezwanie serwisu do urządzenia będącego przyczyną alarmu; – opisuje możliwe zakłócenia pracy czujki; – instruuje użytkownika o zasadach prawidłowej eksploatacji, w tym sprawdzenia gotowości i konserwacji czujki; – omawia czynności niezbędne dla prawidłowej konserwacji czujki.
Prowadzenie procesu szkolenia zaawansowanego w tenisie stołowym	Obwieszczenie Ministra Sportu z dnia 6 marca 2020 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie procesu szkolenia zaawansowanego w tenisie stołowym” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji	Wspiera rozwój zawodowy kadry szkoleniowej w ośrodkach szkolenia w zakresie tenisa stołowego	– planuje szkolenia zawodowe oraz kreuje zakres tematyczny szkoleń; – aranżuje i organizuje proces doskonalenia kadry trenerskiej; – prowadzi wykłady, prezentacje i zajęcia praktyczne ze szkoleniowcami i trenerami; – prowadzi warsztaty i treningi pokazowe.

Walidacja to sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji. Walidacja poprzedza certyfikowanie. Walidacja powinna być prowadzona w sposób trafny (weryfikowane są te efekty uczenia się, które zostały określone dla danej kwalifikacji) i rzetelny (wynik weryfikacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających walidację). Walidację wieńczy podjęcie i wydanie decyzji, jakie efekty uczenia się zostały potwierdzone w jej trakcie, jakie zaś nie.

Certyfikowanie to proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji. Certyfikowanie następuje po walidacji, w wyniku wydania pozytywnej decyzji stwierdzającej, że wszystkie efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. W przypadku niektórych kwalifikacji walidacja i certyfikowanie są prowadzone przez różne podmioty. Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być **rozpoznawalne** i **uznawane** w danym sektorze lub branży.

Lista kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz lista instytucji certyfikujących znajduje się na stronie kwalifikacje.gov.pl/k.

2) Możliwości uzyskiwania kwalifikacji niewłączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Poza kwalifikacjami pełnymi i cząstkowymi włączonymi do ZSK, w kontekście EFS+, za kwalifikacje należy uznać te:

- nadawane w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, opisane poniżej w lit. a),
- nadawane przez organy władz publicznych, instytutów badawczych, samorządów zawodowych lub gospodarczych - opisane poniżej w lit. b),
- nadawane przez podmioty międzynarodowe - opisane poniżej w lit. c).

a) Kwalifikacje nadawane w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego

Podstawą prawną regulującą nadawanie kwalifikacji w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, które nie są włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, są:

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz.881, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 611, z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 991, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. z 2024 r. poz. 552, z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 października 2023 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2175, z późn.zm.).

Dodatkowo, w przypadku uczestników studiów podyplomowych prowadzonych przez uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze lub Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, którzy ukończyli daną formę zgodnie z zaplanowaną ścieżką oraz otrzymali dokument potwierdzający jej ukończenie, należy uznać, że nabyli oni kwalifikacje w rozumieniu EFS+.

b) Kwalifikacje i uprawnienia zawodowe nadawane przez organy władz publicznych, instytutów badawczych lub samorządów zawodowych lub gospodarczych

Do tej grupy należą kwalifikacje i uprawnienia zawodowe nadawane przez organy władzy publicznej (np. Urząd Dozoru Technicznego), instytuty badawcze i samorządy zawodowe lub gospodarcze (np. izby rzemieślnicze).

Podstawą prawną regulującą nadawanie kwalifikacji lub uprawnień zawodowych są odpowiednie ustawy lub wydane na podstawie tych ustaw rozporządzenia.

c) Kwalifikacje nadawane przez podmioty międzynarodowe

Poza kwalifikacjami wymienionymi powyżej, do katalogu kwalifikacji, w kontekście EFS+, zalicza się kwalifikacje potwierdzane międzynarodowymi certyfikatami.

W przypadku tych kwalifikacji IP, w tym także w ramach Podmiotowych Systemów Finansowania, decyduje o uznaniu danego dokumentu za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji. Ocena dokumentu powinna zostać dokonana np. w oparciu o informacje dostępne na stronach internetowych. Sposób i etap dokonywania weryfikacji w zakresie uznania kwalifikacji został określony w regulaminie wyboru projektów

Przykłady dokumentów potwierdzających nabycie kwalifikacji nadawanej przez podmiot międzynarodowy:

- certyfikaty z zakresu doradztwa finansowego, oparte na standardzie EFPA (European Financial Planning Association),
- certyfikat ogólnobankowy ECB EFCB (EBTN/SSKBP) (Warszawski Instytut Bankowości jako instytucja akredytowana przez European Banking and Financial Services Training Association),
- Europejski Certyfikat Zawodu Informatyka na poziomie bazowym (EUCIP CORE),
- ICDL (ECDL),
- Oracle Certyfikat Java,
- certyfikaty Microsoft,
- certyfikaty potwierdzające znajomość języków obcych wg klasyfikacji „Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment” - „Europejski System Opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie”,
- Prince2 Foundation, PRINCE2 Practitioner, PMI, PMP, PMBOK.

3) Instytucje certyfikujące

W kontekście ZSK, przez **instytucję certyfikującą** należy rozumieć podmiot, który uzyskał uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji, spełniając wymogi określone w ustawie o ZSK. Instytucjami certyfikującymi mogą być np.: uczelnie, szkoły, okręgowe komisje egzaminacyjne, instytucje szkoleniowe, stowarzyszenia zawodowe, organy administracji publicznej. Uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji wolnorynkowej lub sektorowej nadaje minister właściwy.

Instytucje certyfikujące uprawnione do nadawania danej kwalifikacji wolnorynkowej lub sektorowej mogą samodzielnie przeprowadzać walidację (w takiej sytuacji procesy walidacji i certyfikowania muszą być odpowiednio rozdzielone). Zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy o ZSK, instytucje certyfikujące mogą upoważnić do przeprowadzania walidacji inny podmiot (np. centrum egzaminacyjne), jeżeli gwarantuje on przeprowadzanie walidacji w sposób zgodny z ramowymi wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 4 tej ustawy. W przypadku upoważnienia innego podmiotu do przeprowadzenia walidacji, odpowiedzialność za prawidłowo przeprowadzany proces spoczywa na instytucji certyfikującej (art. 47 ust. 3 ustawy o ZSK).

Aby zapewnić jakość walidacji i certyfikowania, instytucje certyfikujące muszą zapewnić rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji (art. 63 ust. 3 pkt 1 ustawy o ZSK).

Wykaz instytucji posiadających uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji włączonych do ZSK można znaleźć na stronie Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji: kwalifikacje.gov.pl.

W przypadku kwalifikacji niewłączonych do ZSK, przez **instytucję certyfikującą** należy rozumieć:

- podmiot, który uzyskał prawo do nadawania kwalifikacji w oparciu o odrębne przepisy regulujące uzyskiwanie kwalifikacji, lub
- podmiot międzynarodowy, który jest „właścicielem” danej kwalifikacji, albo podmiot, który jest akredytowany przez ww. podmiot międzynarodowy.

4) Pojęcie kompetencji i możliwość uzyskiwania kompetencji

W przypadku, gdy forma wsparcia w odniesieniu do konkretnej osoby nie uwzględnia procesu certyfikowania (opisanego powyżej), taka osoba nabywa kompetencje, pod warunkiem pozytywnego przejścia procesu walidacji.

Kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się / kształcenia, które zostały sprawdzone w procesie walidacji w sposób zgodny z wymaganiami ustalonymi dla danej kompetencji, odnoszącymi się w szczególności do składających się na nią efektów uczenia się.

Walidacja to sprawdzenie, czy osoba, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kompetencji. Walidacja powinna być prowadzona w sposób trafny (weryfikowane są te efekty uczenia się, które zostały określone dla danej kompetencji) i rzetelny (wynik weryfikacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających walidację). Walidację kończy podjęcie i wydanie decyzji, jakie efekty uczenia się zostały potwierdzone w jej trakcie, jakie zaś nie.

Potwierdzenie nabycia kompetencji powinno uwzględniać następujące etapy:

- ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie (w przypadku projektów) lub karty usługi (w przypadku Podmiotowego Systemu Finansowania) grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie zakresu tematycznego wsparcia, który będzie poddany ocenie,
- ETAP II – Wzorzec – określony przed rozpoczęciem form wsparcia i zrealizowany w projekcie/usłudze rozwojowej standard wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań (wraz z informacjami o kryteriach i metodach weryfikacji tych efektów).

  W przypadku naboru w ramach Działania 7.7 – typ 7.7.F Beneficjent będzie przekazywał w części sprawozdawczej wniosku o płatność informacje o planowanym w kolejnym okresie sprawozdawczym wsparciu zmierzającym do nabywania kompetencji przez uczestników projektu wraz ze wskazaniem efektów uczenia się (opis wymagany na etapie II)[2],
- ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie kryteriów opisanych we wzorcu (etap II) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, **przy zachowaniu rozdzielności funkcji pomiędzy procesem kształcenia i walidacji**[3]

[2] W przypadku Podmiotowych Systemów Finansowania, opis wymagany na etapie II powinien być uwzględniony w karcie usługi w Bazie Usług Rozwojowych. Opis powinien być przygotowany zgodnie z wymaganiami zdefiniowanymi w przypisie nr 4.

[3] W przypadku uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych, walidacja może być przeprowadzona przez nauczyciela lub osobę prowadzącą zajęcia.

(np. walidacja jest prowadzona przez zewnętrzny podmiot w stosunku do instytucji szkoleniowej lub w jednej instytucji szkoleniowej proces walidacji jest prowadzony przez inną osobę aniżeli proces kształcenia),

- ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie. Nabycie kompetencji potwierdzone jest uzyskaniem dokumentu, zawierającego wyszczególnione efekty uczenia się odnoszące się do nabytej kompetencji.

5) Lista sprawdzająca do weryfikacji, czy dany dokument można uznać za potwierdzający kwalifikację (niewłączoną do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji) lub kompetencję na potrzeby mierzenia wskaźników monitorowania EFS+ dot. uzyskiwania kwalifikacji

Pytanie	**TAK**	**NIE**
I. Kwalifikacje niewłączone do ZSK		
1. Czy dokument jest wydany przez podmiot systemu oświaty lub szkolnictwa wyższego na podstawie odrębnych przepisów?		
2. Czy wydany dokument jest potwierdzeniem nabycia kwalifikacji lub uzyskania uprawnień zawodowych nadawanych przez organy władz publicznych lub instytutów badawczych, lub samorządów zawodowych, lub samorządów gospodarczych na podstawie odrębnych przepisów?		
3. Czy dokument jest certyfikatem wydawanym przez międzynarodowe instytucje?		

W przypadku, gdy ocena efektów uczenia się prowadzona jest za pośrednictwem testu dostępnego online, a wynik jest generowany automatycznie, bez udziału człowieka (odnosi się to także do usług rozwojowych realizowanych w formie zdalnej), należy uznać, że zachowano warunek rozdzielności procesów szkolenia i walidacji.

Jeżeli <u>co najmniej jedna</u> z odpowiedzi jest <u>twierdząca</u>, <u>dany dokument można uznać za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji.</u> **Jeżeli na żadne z powyższych pytań nie udzielono odpowiedzi twierdzącej, należy przejść do pkt II.**		
II. Warunki umożliwiające uznanie danego dokumentu za potwierdzający uzyskanie kompetencji		
1. Czy dokument potwierdzający uzyskanie kompetencji lub wyraźnie z nim powiązane inne dokumenty związane ze wsparciem zawierają opis efektów uczenia się[4]?		
2. Czy dokument lub wyraźnie z nim powiązane inne dokumenty związane ze wsparciem potwierdzają, że walidacja została przeprowadzona w oparciu o zdefiniowane w efektach uczenia się kryteria ich weryfikacji i zgodnie z zaplanowanymi metodami walidacji?		

[4] Każdy z efektów uczenia się powinien zostać krótko opisany i doprecyzowany przez kryteria weryfikacji. Każdy efekt uczenia się ma zwykle kilka kryteriów weryfikacji. Kryteria weryfikacji to działania, które powinna wykonać osoba w trakcie weryfikacji, aby udowodnić, że ma wymagane efekty uczenia się. Kryteria opisują dokładnie to, co potwierdza dokument. Poszczególne efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, pozwalające na zaplanowanie i przeprowadzenie walidacji, których wyniki będą porównywalne;
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, dla których dana kompetencja jest przewidziana;
- możliwe do zweryfikowania podczas walidacji;
- zrozumiałe dla osób potencjalnie zainteresowanych kompetencją.

Podczas opisywania poszczególnych efektów uczenia się, korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych (np. rozróżnia, uzasadnia, montuje).

Przykłady opisów efektów uczenia się (ich zakresu i poziomu szczegółowości) można znaleźć w ZRK.

Przykładem „wyraźnie powiązanego dokumentu” jest karta usługi rozwojowej, która zawiera numer usługi, widoczny także na dokumencie potwierdzającym nabycie kompetencji.

3. Czy dokument lub wyraźnie z nim powiązane inne dokumenty związane ze wsparciem potwierdzają zastosowanie rozwiązań zapewniających rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji?[5]		
Jeżeli na <u>każde</u> z powyższych pytań z części II listy odpowiedź jest <u>twierdząca</u>, dany dokument można uznać za potwierdzający uzyskanie kompetencji.		

[5] Z zastrzeżeniami, o których mowa w przypisie nr 4.
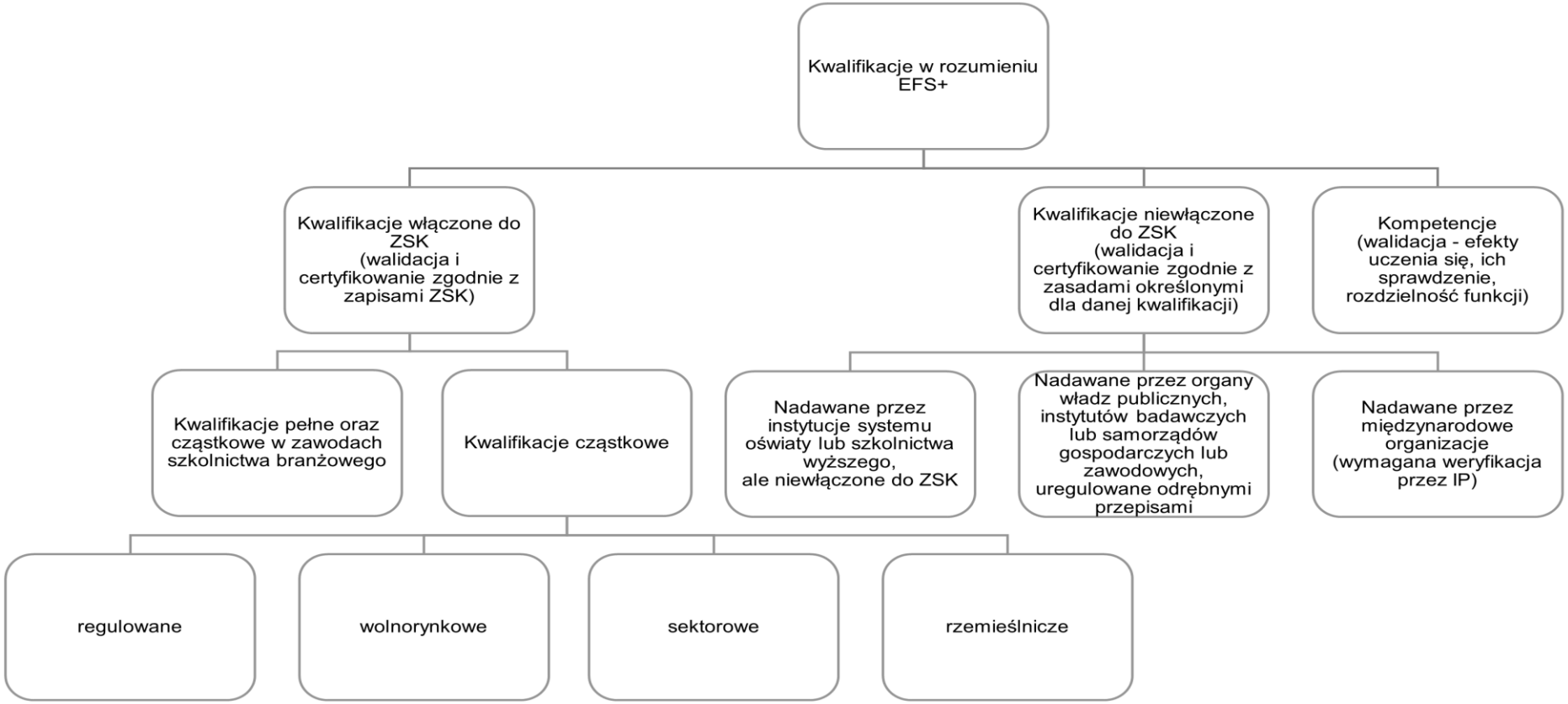
Schemat kwalifikacji w rozumieniu EFS+